

Václav Čtvrtek: Rumcajs (úryvek)

Jak Rumcajs zavřel knížepána do věže

Na bukové větvi seděly dvě straky a pod stromem si Rumcajs vařil loupežnickou polívku.

Starší straka povídá:

„Je to on?“

Ta mladší zas:

„Není to on?“

„Jsem to já,“ kývl Rumcajs a přistrčil na oheň kus dřeva. „A co má být?“

Straky ho dovedly na kraj lesa. Na buku tam byla přibitá cedule:

RUMCAJSI, JESTLI SE NEODVÁŽÍŠ PÍSKNOUT NA PÍŠŤALKU V ZÁMECKÉ
VĚŽIČCE, JSI STRAŠPYTEL!

Dole pod tím byl knížepánův podpis.

Rumcajs se zasmál do vousů, až se mu v nich rozbzučely včely:

„Knížepán mi chce něčím nekalým oplatit za ty vojáky, co jsem mu roztancoval s lesními žínkami.“

„Nikam nechod!“ volala na něho starší straka.

A ta mladší:

„Lapnou tě!“

Rumcajs jen potřásl rameny:

„Musím jít. Já si na tu píšťalku musím zapískat, už kvůli loupežnický cti.“

Nejdřív ale zašel do své loupežnické jeskyně. Vzadu v koutě stála jarmárka a v jarmárce na rechničce leží kožený pytlík. Je obyčejný, ale taky zvláštní. Nedá pokoj. Hned je větší, hned zas menší, hned nafouknutý a hned splasklý, zkrátka jako živý. Rumcajs ho vzal a vypravil se s ním do Jičina.

Za ten čas, co byl v lese, narostly Rumcajsovi vousy málem do pasu, vlasy mu sahají skoro po ramena. Lidi se po něm ohlížejí.

„Takhle bys ani do zámku nedošel,“ povídá si Rumcajs a zatočil rovnou do oficíny holiče Ďoubalíka. Sedl si do židle, hodil klobouk na rohatinku a poručil si: „Posíct díl vousů a díl vlasů.“

Když Ďoubalík vjel nůžkami Rumcajsovi do vousů, zabzučelo to a začaly se z nich rojit lesní včely.

„Jezusku,“ zamektal Ďoubalík, „já vezmu radši dřív vlasy.“

Hrábne do nich hřebenem, jenže z vlasů vykoul ptáček a začířikal.

„Co teď?“ rozhodil Ďoubalík bezradně rukama.

„Všechno tě hned, Ďoubalíku, rozčilí,“ povídá Rumcajs. „Jen klid. Podej mi nějakou škatuli a klíčku.“

Setřásl spolu včely do škatule a ptáčka zavřeli do klíčky. Jenomže Ďoubalíkovi se zas už nezdál pytlík, který Rumcajs držel na klíně. Nadouval se jako dudy a opět se smršťoval jako sušená švestka.

„To nic,“ povídá Rumcajs. „Je v něm jen trochu větru, co jsem si nachytl na poli pod lesem.“

Holič Ďoubalík se uklidnil.

„Ráčíte noviny?“ nabídl Rumcajsovi, aby všechno dostalo správný holičský řád. Podal Rumcajsovi švabachové noviny a ten se do nich zadíval.

A vida, v novinách vytiskli stejnou ceduli, jako našel Rumcajs ráno na buku. Pod ní je kreslený obrázek: V kulaté zámecké věžičce leží na stole píšťalka, co na ni má Rumcajs zapískat.

Holič Ďoubalík začmejlal špičkou nůžek po obrázku.

„Radši to, Rumcajsi, ani nezkoušej. Knížepán prý se na tě chystá. Má na tebe chytře políčeno.“

Na zámku zatím knížepán s kněžnou Majolenou tropili divnou věc.

Kněžna přidržuje kyblík s bílou barvou a knížepán maluje tlustým štětcem po schodech nahoru až do komůrky s píšťalkou cestu ze samých šipek. Taková cesta už taky vede od Ďoubalíkovy oficíny k zámeckým vratům. Maloval ji knížecí lokaj Fricke.

Když nadělali šipek až k píšťalce, povídá knížepán kněžně:

„Ma šér, teď odejdete do svých komnat, budou se tu dít nebezpečné věci.“

Kněžna odešla. Knížepán si zavolal Fricka, postavil ho za otevřenou vrátně železných dveří, co vedly do komůrky, a rozkázal:

„Atánsijon! Až přijde Rumcajs a hvízdne na píšťalku, přirazíš za ním dveře. Ale pořádně.“

Fricke vklouzl až dozadu za vrátně, knížepán se schoval za černou jarmaru v předsíni a už napřed se kucká smíchy do šátečku:

„Kliku ty dveře nemají, ale zato mají zámek, který by dokázal otevřít jen jeden zámečník až z Flámska!“

Zatím se Rumcajs s ostříhanou frizúrou vyhrnul z Ďoubalíkovy oficíny. Nohy se mu samy přichytily šipek namalovaných na chodníku. Rumcajs jde, v jedné ruce se mu kývá klec s ptáčkem, v druhé nese škatuli se včelami. Pytlík s větrem si pověsil na krk.

Prošel věžovou bránou a míří podle šipek šikmo přes náměstí. Byl by tak došel až do zrádné zámecké věžičky, jenže před zámeckými vraty začal ptáček v kleci křičet. Křičí a křičí.

„Ouha, tady něco přihořívá,“ povídá si Rumcajs, uhnul zpátky na náměstí a schoval se tam za kašnu. Opatrně se dívá k zámku. A pomalu si dává dohromady dvě a dvě, jak to vlastně na něho knížepán nachystal.

V zámecké věžičce už knížepán neměl žádné stání. Pořád se vrtí za černou jarmarou a napomíná Fricka:

„Až zapíská, pořádně přiraz dveře.“

(Čtvrtek, Václav: Rumcajs. Albatros, Praha 1975, s. 22–27.)